

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W SZCZECINIE

PROTOKÓŁ KONTROLI

**Wojewódzkiego Inspektoratu
Inspekcji Weterynaryjnej
w Szczecinie**

SZCZECIN 2012 r.

PROTOKÓŁ KONTROLI

Wojewódzkiego Inspektoriatu Weterynarii w Szczecinie, ul. Ostrawicka 2,

71 – 337 Szczecin, REGON: 000093438.

Zachodniopomorskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii od 5.06.2001 r. jest Tomasz Grupiński. [akta kontroli str. 1]

Kontrolę przeprowadził Tomasz Wołos specjalista kontroli państwowej Najwyższej Izby Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 079161 z 14.05.2012 r., w okresie 15.05 ÷ 28.06.2012 r. z przerwą w dniach 17, 18 i 24.05.2012 r.

[akta kontroli, str. 1, 2]

Przedmiotem kontroli była prawidłowość realizacji programów zwalczania salmonelli w stadach kur w latach 2007 ÷ 2012 (do czasu kontroli).

Skróty i pojęcia użyte w treści protokołu kontroli: ▪ ustawa o NIK – ustawa z dnia 23.12.1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, ▪ Minister – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ▪ IW – Inspekcja Weterynaryjna, ▪ GIW – Główny Inspektorat Weterynarii, ▪ GLW – Główny Lekarz Weterynarii, ▪ WIW – Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Szczecinie, ▪ WLW – Zachodniopomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii, ▪ PIW – Powiatowy Inspektorat Weterynarii, ▪ PLW – Powiatowy Lekarz Weterynarii, ▪ kpa – ustawa z dnia 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego², ▪ krajowe programy – krajowe programy zwalczania niektórych serotypów Salmonelli w hodowlanych stadach kur i w stadach towarowych kur niosek, wprowadzone rozporządzeniami Rady Ministrów w latach 2007 ÷ 2012³, ▪ uoiw – ustawa z dnia 29.01.2004 r. o IW⁴, ▪ uoocz – ustawa z dnia 11.03.2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁵, ▪ WSSE – Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinie.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

² Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia: **28.03.2007 r.** (Dz. U. Nr 61, poz. 414 z 6.04. ze zm.) – obowiązujące 20.04.2007 r. ÷ 31.12.2009 r.; **20.04.2010 r.** (Dz. U. Nr 78, poz. 514) – 25.05 ÷ 31.12.2010 r.; **27.04.2011 r.** (Dz. U. Nr 98, poz. 567) – 12.05 ÷ 31.12.2011 r.; **19.03.2008 r.** (Dz. U. Nr 64, poz. 398) – 18.04 ÷ 31.12.2008 r.; **12.05.2009 r.** (Dz. U. Nr 78, poz. 651) – 8.06 ÷ 31.12.2009 r.; **22.09.2009 r.** (Dz. U. Nr 173, poz. 1344 ze zm.) – 30.10.2009 r. ÷ 31.12.2010 r.; **27.04.2011 r.** (Dz. U. Nr 98, poz. 566) – 12.05 ÷ 31.12.2011 r. W 2012 r. krajowe programy wprowadzono rozporządzeniami obowiązującymi – odpowiednio – od 12 i od 16 maja (Dz. U. poz. 509 i 517).

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.

WLW w okresie objętym kontrolą nadzorował działalność 19. PLW. W tym czasie, w strukturze organizacyjnej WIW funkcjonował Zakład Higieny Weterynaryjnej⁶ posiadający od 2004 r. certyfikat akredytacji laboratorium badawczego Polskiego Centrum Akredytacji.

[akta kontroli str. 3]

1. Wyniki realizacji programów zwalczania serotypów Salmonella w stadach kur.

1.1. Dane o wynikach realizacji krajowych programów w latach 2008 ÷ 2012 (5 miesięcy) w podziale na stada hodowlane kur (A) i stada towarowe niosek (B) przedstawiono w tabeli nr 1.

W okresie 2007 ÷ 2011 r.: ▪ łączna liczba stad objętych programem wynosiła 1.254⁷, z tego: 1.250 stad przebadano, 4 stada (3 hodowlane i towarowe) nie poddano badaniom, ▪ status zakażonych salmonellą uzyskało 41 stad, w tym 3 stada w miesiącach nieobowiązywania programu – stad tych nie poddano likwidacji.

[akta kontroli str. 8 ÷ 13]

WLW w związku z niewykonaniem badań ww. stad kur oraz o sposobie rozwiązania problemu stad w których stwierdzono obecność pałeczek Salmonella w okresie nieobowiązywania programu krajowego wyjaśnił, że ...w roku:

a) 2009 badaniem nie objęto stada hodowlanego nr 32096403 – z terenu powiatu Koszalin – ponieważ jego ubój nastąpił 4 stycznia. Ostatnie badanie urzędowe wykonane było 4.11.2008 r. /.../, a właścicielskie 16.12.2008 r. /.../

b) 2011 badaniem nie objęto stado: ▪ hodowlane nr 32066425 z powiatu gryfińskiego, które zostało wstawione 5.12.2011 r., w wieku 4 tygodni. Stado miało wykonane obowiązkowe badanie właścicielskie u poprzedniego właściciela na terenie powiatu pyrzyckiego;

▪ hodowlane nr 32136504 (powiat Sławno) zostało wstawione 8.11.2010 r. i zbadane w 4 tygodniu życia zgodnie z wymogami programu. Po zakończeniu odchowu w 2011 r. ptaki przeniesiono – celem dalszej produkcji – do stada na terenie powiatu koszalińskiego objętego wymaganymi badaniami; ▪ niosek nr 32071301 – w powiecie Kamień Pomorski – wstawione 23.09.2011 r., badane w gospodarstwie pochodzenia. Ponowne badanie zgodnie z założeniami programu PLW przeprowadził w roku 2012.

[akta kontroli str. 46, 47]

W związku z faktem występowania przerw w obowiązywaniu krajowych programów, PLW nie mogli podjąć działań związanych z likwidacją stad, pomimo stwierdzonych wyników dodatnich w wykonanych badaniach urzędowych. W momencie wejścia w życie rozporządzeń wdrażających te programy ww. stada – objęte programem – poddawano badaniom urzędowym:

⁶ w Szczecinie z Oddziałem w Koszalinie

⁷ Z tego 1.017 stad hodowlanych i 237 stad niosek towarowych

**Wyniki realizacji programu na terenie województwa zachodniopomorskiego
w latach 2007 – 2012 (do czasu kontroli)**

Rok	Łączna liczba stad ^{b)}	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba stad objętych programem	Łączna liczba zwierząt objętych programem	Liczba zbadanych stad ^{c)}	Liczba stad z dodatkiem wyników badania ^{d)}	Liczba stad zlikwidowanych ^{e)}	Łączna liczba zwierząt ubojowi lub zabitych ^{f)}	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^{g)}	Ilość zniszczonych jaj (liczba) ^{h)}	Ilość jaj skierowanych do produkcji (liczba) ⁱ⁾		
											(a1)	(a2)	(a3)
A. Stada hodowlane kur													
2007	119	1.451.553	119	1.451.553	119	4	3	1	59.157	6.000	254.360	0	0
2008	172	1.725.545	172	1.725.545	172	1	2	5	19.969	40.569	30.000	99.210	0
2009	198	1.855.004	198	1.855.004	197	5	1	1	36.633	9.777	0	0	95.300
2010	266	2.983.322	266	2.983.322	266	3	1	1	12.396	0	0	0	0
2011	262	3.276.371	262	3.276.371	260	1	0	0	4.100	0	41.160	0	0
2012	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Razem	1.017	11.291.795	1.017	11.291.795	1.014	14	7	8	132.255	56.346	325.520	99.210	95.300
B. Stada towarowe niosek													
2007	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2008	214	609.832	36	588.682	36	7	0	0	42.773	0	123.612	0	0
2009	48	641.696	47	640.996	47	3	0	0	28.900	0	0	0	207.180
2010	81	937.022	81	937.022	81	2	0	0	23.622	0	4.500	0	114.540
2011	80	814.365	73	812.539	72	1	0	0	0	0	0	0	0
2012	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Razem	423	3.002.915	237	2.979.239	236	13	0	0	95.295	0	128.112	0	321.720

• - w tym 2 niezlikwidowane (badanie z okresu nieobowiązywania programu);

•• - badanie z okresu nieobowiązywania programu;

♦ - w tym stado z wynikiem dodatnim poddane ubojowi w roku następnym (♦♦)

^{b)} Dla *Salmonella* odzwierzęcej należy wskazać serotypy objęte programem zwalczania: (a1) dla *Salmonella* Enteritidis, (a2) dla *Salmonella* Typhimurium, (a3) dla innych serotypów w stadach hodowlanych kur (S.Hadar, S.Virchow, S.Infantis), (a4) dla *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium.

^{c)} Łączna liczba stad w powiecie, tj. stada kwalifikujące się i niekwalifikujące się do programu.

^{d)} Liczba stad zbadanych na obecność serotypu *Salmonella* objętego programem.

^{e)} Jeżeli, zgodnie z przypisem d, zbadano stado więcej niż jeden raz, dodatni wynik badania brano pod uwagę tylko raz.

* Również ptaki w okresie odchowu.

- rok 2010 stado hodowlane: nr 32096402 w powiecie koszalińskim – w 31 tygodniu życia wynik dodatni, a w 39 – ujemny wyniki badania urzędowego; nr 32146404, pow. Stargard Szczeciński – 22 tydzień życia wynik dodatni, 34 i 47 tydzień życia weryfikacja ujemnym wynikiem w badaniu urzędowym; nr 32146411 w powiecie stargardzkim – 25 tydzień życia wynik dodatni, 37 i 50 tydzień życia weryfikacja ujemnym wynikiem w badaniu urzędowym.

- rok 2011 stado kur niosek nr 32046509, pow. Goleniów – 2 tydzień życia wynik dodatni, zgoda PLW na leczenie, po jego zakończeniu i odchowaniu całość stada sprzedano na kury do chowu przyzagrodowego. [akta kontroli str. 48, 49]

1.1.1. Według założeń *Krajowego planu kontroli urzędowej pasz z lat 2007 ÷ 2012* PLW działający pod nadzorem WLW zobowiązani byli do wykonania badań pasz *na obecność pałeczek Salmonella w 25 g*, w łącznej liczbie po 122 w każdym roku.

Z danych sprawozdawczych z realizacji tego planu w latach 2007 ÷ 2011 wynika, że liczba badań w poszczególnych okresach sprawozdawczych była następująca:

Wyszczególnienie	Liczba: przeprowadzonych analiz / nie spełniających wymagań					
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r. *
Materiały paszowe	Brak danych	44 / 4	36 / 0	48 / 3	58 / 2	16 / 1
Mieszanki paszowe	Jw.	110 / 6	104 / 4	138 / 5	98 / 1	24 / 0
w tym dla drobiu **	X	60 / 2	60 / 1	79 / 1	63 / 0	14 / 0
RAZEM	X	154 / 10	140 / 4	186 / 8	156 / 3	40 / 1

* – za 5 miesięcy.

** – ogółem bez podziału na ww. stada A, B i inne

W każdym przypadku dodatniego wyniku badania próbki materiałów paszowych, bądź ich mieszanek PLW – za wiedzą WLW – podejmowali określone działania celem likwidacji źródła zakażenia. O efekcie tych działań informowali WLW.

Według protokołów z kontroli problemowych przeprowadzonych przez pracowników Działu Higieny Pasz WIW w 2011 r. – w 5. PIW⁸ – i w 2012 r. (do czasu kontroli tj. do 15 czerwca) – w PIW w Stargardzie Szczecińskim): w 5 przypadkach ... *badania monitoringowe pasz realizowano poprawnie, zgodnie z harmonogramem ustalonym przez WLW /.../*; w jednym przypadku⁹ ustalono, że *zarówno w 2010 jak i w 2011 r. próbki pasz do badań pobierano w sposób nie gwarantujący prawidłowości monitorowania pasz pod względem zgodności z wymogami prawa paszowego*. W efekcie zalecono m.in. *realizować krajowy plan badań monitoringowych pasz zgodnie z zasadą prowadzenia zaplanowanej sekwencji badań*. Wniosek został zrealizowany. [akta kontroli str. 14 ÷ 16]

⁸ - w: Kamieniu Pomorskim, Kołobrzegu, Wałczu, Drawsku Pomorskim, Szczecinku.

⁹ - PIW w Wałczu

1.2. W myśl krajowych programów – cel wspólnotowy zostanie osiągnięty w przypadku:

> ograniczenia na terytorium RP maksymalnej wartości procentowej dorosłych stad A z wynikiem pozytywnym badań do 1% lub poniżej tej wartości do 31.12.2009 r. pierwotnie, a po korekcie do końca 2011 r.,

> gdy w każdym roku realizacji programu, na terytorium RP, liczba stad B z wynikiem dodatnim będzie się zmniejszać co najmniej o 40% albo gdy docelowo odsetek tych stad zostanie zredukowany do nie więcej niż 2 %. Pierwszy cel powinien być osiągnięty w 2008 r. ostateczny po korekcie do końca 2011 r.

Odsetek stad A i B z dodatnim wynikiem – w latach 2007 ÷ 2011 – w skali województwa zachodniopomorskiego był następujący:

Rok	Procent zakażonych stad			
	A		B	
	Wszystkich	Dorosłych	wszystkich	Dorosłych
2007	6,72	5,88	X	X
2008	4,65	3,25	19,44	20,00
2009	3,55	2,72	6,38	7,69
2010	0,75	1,14	2,47	2,00
2011	0,38	0,54	0	0

[akta kontroli str. 9]

Powiaty z ogniskami salmonelli przedstawiono poniżej:

Powiat	Liczba stad zakażonych w okresie obowiązywania krajowych programów: A / B				
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011
Choszczno	-	1 / 0	-	-	-
Goleniów	1 / n	0 / 2	1 / 1	-	-
Gryfice	-	0 / 1	-	0 / 1	-
Gryfino	5 / n	1 / 0	2 / 0	1 / 0	1 / 0
Kolobrzeg	-	1 / 0	-	-	-
Koszalin	-	-	1 / 0	-	-
Kamień Pom.	-	-	2 / 0	-	-
Pyrzyce	1 / n	1 / 1	-	0 / 1	-
Sławno	-	0 / 2	-	-	-
Stargard Szcz.	-	-	0 / 1	-	-
Szczecin	1 / n	4 / 0	1 / 1	1 / 0	-
Świdwin	-	0 / 1	-	-	-
R a z e m	8 / n	8 / 7	7 / 3	2 / 2	1 / 0
L. s. w t. p. ¹	74 / n	85 / 20	147 / 16	8 / 65	45 / 0
L. s. w w. ²	119 / n	172 / 36	197 / 47	81 / 266	260 / 72

¹ – liczba łączna stad zbadanych w powiatach, w tym stada z dodatnim wynikiem badania.

² – liczba stad ogółem zbadanych w województwie.

n – krajowy program nie obejmował stad B.

[akta kontroli str. 10 ÷ 13]

rw

[Signature]

1.3. Według informacji WSSE¹⁰ w latach 2007 ÷ 2011 odnotowano 1.920 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonelli¹¹, z tego: 409 w 2007 r., 322 w 2008 r., 466 w 2009 r., 381 w 2010 r. i 342 w 2011 r. W 2012 r. do 31.05.2012 r.

zarejestrowano 56 zatruc pokarmowych oraz 8 zakażeń pozajelitowych wywołanych salmonellą. W tym czasie liczba ognisk wywołanych przez pałeczki Salmonelli wynosiła 47, w tym: w 1 ognisku wyizolowano je z: naleśnika z serem, surówki z buraczków, surówki z selera, ryby po grecku, w jednym – ze skorup badanych jaj, w jednym z mielonego mięsa wołowego.

Prawdopodobną przyczyną zachorowań w ogniskach zatruc pokarmowych były produkty żywnościowe – potrawy z jaj, mięsa, drobiu, ryb i warzyw, ciasta oraz zły stan sanitarny kuchni lub stołówek. [akta kontroli str. 4 ÷ 7]

1.4. Według planów finansowych WIW na lata 2007 ÷ 2012 wielkość wydatków ogółem na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt¹² planowanych i wykonanych – w dziale 010, rozdział 01022 klasyfikacji budżetowej – była następująca:

Rok	Plan wg		Wykonanie	%
	ustawy budżetowej	po zmianach		
1	2	3	4	5
2007	3.130	29.459,8	27.724,4	94,1
2008	3.202	27.357,2	23.655,2	86,5
2009	2.739	15.772,8	13.719,0	87,0
2010	1.465	10.611,8	9.412,0	88,7
2011	1.465	9.601,8	7.274,5	75,8
2012	1.465	7.124,0*	2.946,3**	41,4
Razem			84.731,4	X

* według stanu na 31.05.2012 r.; ** – wykonanie za 5 miesięcy 2012 r.

Zwiększanie planu wydatków – w każdym przypadku – następowało na mocy stosownych decyzji wojewody zachodniopomorskiego, a źródłem ich finansowania były środki z rezerw celowych na zwalczanie chorób zakaźnych.

Wielkość środków wydatkowanych w latach 2007 ÷ 2010 na realizację krajowych programów wynosiła 8.170,2 tys. zł – co stanowiło 9,6% kwoty wydatków ogółem poniesionych w tym okresie na zwalczanie chorób zakaźnych u zwierząt – z tego w odniesieniu do stad:

¹⁰ Zasięgniętej w trybie art. 29 pkt. 2 lit. f ustawy o NIK.

¹¹ W tym: 108 przypadków prawdopodobnych zakażeń salmonellozowych i 44 przypadki pozajelitowych zakażeń salmonellozowych.

¹² Bez podziału na poszczególne choroby na etapie prac planistycznych.

W

♦ hodowlanych kur 6.572,4 tys. zł¹³, z tego: ▪ 82,2 tys. zł (1,3%) – badania laboratoryjne; ▪ 5.833,3 tys. zł (tj. 88,8%) – ubój i zniszczenie, w tym 5.342,3 tys. zł (tj. 91,6%) wynosiły odszkodowania za drób i jaja; ▪ 5,9 tys. zł (tj. 0,1%) – wynagrodzenia i 651,0 tys. zł (tj. 9,8%) inne¹⁴),

♦ stad towarowych kur niosek 1.597,8 tys. zł¹⁵, z tego: ▪ 19,1 tys. zł (tj. 1,2 %) – badania laboratoryjne; ▪ 1.389,8 tys. zł (tj. 87,0%) – ubój i zniszczenie, w tym 1.299,7 tys. zł (tj. 93,5%) wynosiły odszkodowania za drób i jaja; ▪ 1,3 tys. zł (tj. 0,1%) – wynagrodzenia i 187,6 tys. zł (tj. 11,7%) inne¹⁶),

W latach jw. kwota łączna kosztów zakwalifikowanych do refundacji wynosiła 6.274,2 tys. zł¹⁷ co stanowiło 76,8% ww. kosztów krajowych programów. [akta kontroli str. 17 ÷ 19]

2. Prawdliwość przebiegu realizacji programów.

2.1. Według 23. protokołów planowych kontroli problemowych przeprowadzonych przez Dział Chorób Zakaźnych WIW w 19. PIW¹⁸ w 2011 r. i w 3. PIW w 2010 r. (tylko kontrole w tematyce których ujęto zagadnienie zwalczania salmonelloz u drobiu) nie wnoszono uwag do poprawności sporządzania – comiesięcznej sprawozdawczości¹⁹ i terminowości jej przekazywania do WIW.

Analiza terminowości przekazywania wymaganych sprawozdań i informacji przez PLW w 5. miesiącach I półrocza 2012 r. wykazała, że sprawozdania za miesiące: I i V wszyscy złożyli w terminie; II III i IV obowiązek ten terminowo zrealizowało odpowiednio – 13., 14., 18. PLW, z opóźnieniem jednodniowym – odpowiednio – 6., 5., i 1.

Przekazywanie sprawozdań z opóźnieniem odbywało się za wiedzą adresata (w uzgodnieniu, w każdym przypadku, dokonywanym drogą telefoniczną²⁰).

Sprawozdania te zawierały sumaryczne dane wygenerowane ze sprawozdań przekazanych przez PLW. [akta kontroli str. 20, 21]

¹³ Z tego: w 2007 r. 2.096,7 tys. zł, w tym 19,3 tys. zł (0,9%) badania laboratoryjne (bl) i 1.767,7 tys. zł (tj. 84,3%) ubój i zniszczenie (uz); w 2008 r. 2.544,6 tys. zł, w tym 18,4 tys. zł (tj. 07%) – bl i 2.194,3 tys. zł (tj. 86,2%) – uz; w 2009 r. 1.406,6 tys. zł, w tym 16,3 tys. zł (tj. 1,2%) – bl i 1.286,2 tys. zł (tj. 98,5%) – uz; w 2010 r. 322,4 tys. zł, w tym 9,2 tys. zł (2,9%) – bl i 311,5 tys. zł (tj. 96,6%) – uz; w 2011 r. 202,1 tys. zł, w tym 19,2 tys. zł (tj. 9,5%) – bl i 173,6 tys. zł (tj. 85,9%) – uz.

¹⁴ Z tego: 307,9 tys. zł w 2007 r., 330,8 tys. zł w 2008 r.; 2,0 tys. zł w 2009 r.; 1,4 tys. zł w 2010 r. i 8,9 tys. zł w 2011 r..

¹⁵ Z tego: w 2008 r. 446,2 tys. zł, w tym 8,1 tys. zł (tj. 1,8%) – bl i 251,7 tys. zł (tj. 56,2%) – uz; w 2009 r. 305,2 tys. zł, w tym 5,8 tys. zł (tj. 1,9%) – bl i 299,2 tys. zł (tj. 98,0%) – uz; w 2010 r. 843,7 tys. zł, w tym 3,0 tys. zł (0,4%) – bl i 838,8 tys. zł (tj. 99,4%) – uz; w 2011 r. 2,7 tys. zł, w tym 2,2 tys. zł (tj. 78,6%) – bl i 45 zł – uz.

¹⁶ Z tego: 186,1 tys. zł w 2008 r., 0,2 tys. zł w 2009 r.; 0,8 tys. zł w 2010 r. i 0,5 tys. zł w 2011 r..

¹⁷ Z tego 1.536,8 tys. zł w 2007 r.; 2.271,2 tys. zł w 2008 r.; 1.448,9 tys. zł w 2009 r.; 964,7 tys. zł w 2010 r. i 152,6 tys. zł w 2011 r.

¹⁸ W PIW w Koszalinie przeprowadzono 2 kontrole.

¹⁹ - informacje o chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji oraz chorobach odzwierzęcych i odzwierzęcych czynnikach chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania – obejmujących dane o dodatnich wynikach badań w kierunku salmonelli.

²⁰ - wg ustnego oświadczenia Agnieszki Kuczborskiej-Olczyk starszego inspektora weterynaryjnego przyjętego w trybie art.41 ust 1 ustawy o NIK.

2.2. W wyniku kontroli terminowości przekazywania przez WIW sprawozdań do GIW – za okres 2011 r. i za 5. miesięcy I półrocza 2012 r., losowo wybrany z czasookresu objętego kontrolą – ustalono, że w okresie: ▪ 5 miesięcy I półrocza 2012 r. przekazano GLW w wymaganym terminie²¹ sprawozdania za luty, marzec i maj. Z opóźnieniem przekazano 2 sprawozdania – za styczeń – 8 lutego (termin dla PLW – 6.02) i za kwiecień 9 maja 2012 r. (termin dla PLW – 7.05); ▪ 2011 r. w wymaganym terminie przesłano 5 sprawozdań. Sprawozdania za miesiące: I III V VIII IX X i XII przesłano z opóźnieniem jednodniowym, w tym za I i X, w sytuacji kiedy termin przesłania sprawozdań przez PLW przypadał na 7 dzień miesiąca z uwagi na fakt, że przepisowy termin 5 dzień miesiąca przypadł w sobotę.

W wyniku sprawdzenia terminowości wysyłania do GLW merytorycznych sprawozdań półrocznych i rocznych z wyników realizacji krajowego programu w latach 2010 i 2011 ustalono, że sprawozdania: za półrocze 2010 r. i 2011 r. roczne za te lata zostało przesłane do GLW w zachowaniu wymaganych terminów²².

Dane liczbowe w tych sprawozdaniach były sumą liczb wykazywanych przez PLW w ich sprawozdaniach. [akta kontroli str. 20, 21]

2.3. ZHW w okresie objętym kontrolą w ramach realizacji krajowego programu wykonał badania:

> 11.326 próbek właścicielskich i 2.772 próbek urzędowych z terenu działania WIW.

> 31 próbek właścicielskich stad kur hodowlanych spoza województwa zachodniopomorskiego²³.

W tym czasie:

▪ 1.443 próbki właścicielskie – ze stad z terenu działania ZHW – zostały skierowane²⁴ do badań do ZHW w Gdańsku, do SLW „Biolab” w Ostródzie i do Prywatnego Laboratorium w Tarnowie Podgórnym, pozostających na liście GIW,

▪ PLW nie zlecał badania próbek urzędowych w innych województwach,

▪ każdorazowo dokonywano oceny efektu hamującego wzrost bakterii zgodnie z obowiązującą w laboratorium procedurą badawczą PB/Pa/51 edycja 2 z 9.05.2007 r.²⁵ W okresie objętym

²¹ tj. do 7 dnia miesiąca (lub pierwszy dzień roboczy po dniu wolnym od pracy lub świątecznym o ile termin przypadł w tych dniach)

²² O których mowa w następujących pismach IW: GIWz. 401zoo. – 43/10 z 22.06.2010 r.; GIWz.400(FIN)-21/10 z 9.12.201 r.; GIWz401prog-7C/11 z 17.06.2011 r.; GIWz.401prog-1/12 z 3.01.2012 r.

²³ z Fermi Proszków i z Odchowalni Bolesławice 280 W żadnej próbce nie wykryto pałeczek Salmonella ani efektu hamującego wzrost bakterii.

²⁴ niezależnymi decyzjami hodowców

²⁵ metodyka akredytowana przez PCA.

badaniem odnotowano 18 przypadków wystąpienia tego efektu tj. 0,16% liczby próbek właścicielskich wykonanych w ramach realizacji krajowego programu,

- koszty wykonanych badań o których mowa w pkt 1.4 niniejszego protokołu kontroli były tożsame z wykazywanymi w rocznych sprawozdaniach merytorycznych z realizacji krajowych programów zgodnie z danymi źródłowymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych WIW,
- zlikwidowano łącznie 38 stad, w tym 32 w latach 2007 ÷ 2009: w tym okresie nie wykazywano badań skuteczności dezynfekcji. W latach 2010 ÷ 2011 wykonano łącznie 10 badań skuteczności dezynfekcji.

[akta kontroli str. 19, 22 ÷ 26]

WLW o skuteczności użycia środków dezynfekcyjnych w kontekście liczby zlikwidowanych stad w ramach krajowych programów wyjaśnił: *w latach 2007 ÷ 2012²⁶ na terenie województwa stwierdzono 18 przypadków wystąpienia tzw. efektu hamującego, czyli przesyłania do laboratorium próbki jałowej, w ramach badań właścicielskich prowadzonych w związku z programami zwalczania salmonelloz w stadach kur. W jednym przypadku (pow. Szczecin) nie wykonano urzędowego badania potwierdzającego. W trakcie prowadzenia badania w laboratorium właściciel sam pobrał próbkę i zlecił badania. W efekcie tego PLW otrzymał praktycznie jednocześnie ujemny wynik badania urzędowego i potwierdzenie efektu hamującego w próbce właścicielskiej. Jako ostateczny potraktowano wynik badania urzędowego. PLW po zakończeniu postępowania związanego z likwidacją ognisk choroby każdorazowo nadzorowali prowadzoną dezynfekcję kurników. W przypadku pow. Goleniów, Kołobrzeg, Gryfino – do końca roku 2009 – odstępowano od wykonania badania w kierunku skuteczności dezynfekcji. W następnych wstawieniach nie stwierdzano w tych obiektach dodatnich wyników badań. W ogniskach z lat 2010 ÷ 2011 badania były prowadzone. W pow. Gryfice i Koszalin odstąpiono od wykonania badania z powodu zakończenia produkcji przez hodowcę. W powiecie Szczecin zanotowano jeden przypadek niewykonania tego badania. W pozostałych przypadkach badania wykonywane były zgodnie z wymogami krajowych programów zwalczania.*

[akta kontroli str. 48, 50]

2.4. W ZHW obowiązuje ogólnie stosowana zasada, w tym także w odniesieniu do krajowych programów zwalczania serotypów salmonelli:

- ♦ niezwłocznego informowania kierującego próbki do badań o dyskwalifikacji próbek poprzez odmowę ich przyjęcia. W wyjątkowych sytuacjach badano próbki niereprezentatywne uzyskując przed rozpoczęciem badania zgodę klienta na umieszczenie w sprawozdaniu z badań informacji

²⁶ 5 miesięcy I półrocza

o niereprezentatywności próbek – w okresie objętym kontrolą odnotowano jeden taki przypadek: z każdego stada pobrano po jednej próbce złożonej wymazów podszwowych zamiast 2²⁷,

♦ przeprowadzania badania w kierunku różnicowania szczepów szczepionkowych salmonelli od szczepów terenowych przez pracowników ZHW odpowiednio przeszkolonych tj.:

– pracownik przeszkolony w listopadzie 2007 r.²⁸ – w zakresie „Różnicowania dzikich szczepów Salmonella od szczepów szczepionkowych”, który w ramach wewnętrznego szkolenia kaskadowego (19.11.2007 r.) przekazał zdobytą wiedzę pracownikom pracowni patologii ZHW,
– w ZHW O/Koszalin – w dniach 24 – 25.02.2009 r. przeprowadzono szkolenie nt. *Test Avipro Plate do różnicowania szczepu salmonella*²⁹, w którym uczestniczyli wszyscy pracownicy pracowni patologii,

♦ bezzwłocznego informowania hodowcy oraz IW (PLW i WLW) o dodatnim wyniku badania w kierunku salmonelli lub wykryciu efektu hamującego wzrost bakterii poprzez przekazanie im egzemplarza *sprawozdania z badań*, które wystawiano bez zbędnej zwłoki po zakończeniu badania³⁰ – ustalono na podstawie analizy sprawozdań z badań z 2011 r., z dodatnim wynikiem:

a) objęte programem nr nr: ▪ MD/00578/11 Ms001369-001370 z 8.08.2011 r. – badanie zakończono (bz) 7.08 /wynik wpłynął do WIW (ww) 9.08; ▪ Kp/02105/11 Bdr001853-001855 z 10.08.2011 r. – bz 10.08 / ww 10.08, ▪ B/01422/290811/P-MO/1492-1493 z 5.09.2011 r. – bz 5.09 / ww 7.09, ▪ MD/00579/11 Ms001371-001372 z 8.08.2011 r. – bz 7.08 / 9.08, ▪ MD/00535/11 Ms001277-001278 z 28.07.2011 r. – bz 28.07 / ww 29.07;

b) spoza programu nr nr: ▪ MD/00829/11 Ms001995-001996 z 9.11.2011 r. – bz 9.11 / ww 14.11, ▪ uzupełnienie do sprawozdania z badań nr MD/00829/11 Ms001995-001996 poddanych identyfikacji PIW w Puławach – sprawozdanie z tych badań nr P/12/00214 z 11.01.2012 r.) z 16.01.2012 r. – ww 18.01.2012 r.), ▪ MD/00796/11 Ms001909-001910 z 27.10.2011 r. – bz 27.11 / ww 28.10, ▪ B/01423/290811/P-MO/1494-1495 z 2.09.2011 r. – bz 2.09 / ww 5.09, ▪ B/00197/030211/P-MO/0182-0183 z 7.02.2011 r. – bz 7.02 / ww 9.02.

²⁷ w ramach badań właścicielskich były 2 próbki, a powinno być 4.

²⁸ na szkoleniu w PIW Puławy zorganizowanym przez GIW, Lohmann Animal Health, Merial, IDT.

²⁹ szkolenie przeprowadził lek. wet. Marek Rymanowski Lohmann Animal Health.

³⁰ W pracowni realizowany był (jest) obowiązek wystawiania sprawozdania z badań w terminie do 5 dni roboczych od zakończenia badania. W przypadku sprawozdań z dodatnim wynikiem badania lub wykryciem efektu hamującego wzrost bakterii – w ramach dobrej praktyki – pracownia dokłada wszelkich starań aby wystawiać je bezpośrednio po zakończeniu badania. Sprawozdanie te dodatkowo przesyłano faksem do właściwego terenowo PLW w dniu wystawienia.

PLW

10

Ponadto fakt bezzwłocznego przekazywania zainteresowanym (producentowi, PLW i WLW) informacji o dodatnim wyniku badań potwierdza wynik analizy 31 sprawozdań z badań produktów żywnościowych – z wynikiem dodatnim – z lat 2007 – 2011³¹, w tym 1. otrzymane w 2007 z WSSE w Szczecinie. (5 badań z wynikiem dodatnim). [akta kontroli str. 23, 24, 44]

3. Prowadzenie nadzoru nad realizacją krajowych programów.

3.1. WIW w latach objętych kontrolą posiadała roczne plany kontroli realizacji zadań przez 19. PLW działających na terenie województwa zachodniopomorskiego. Plany te, w każdym przypadku, zatwierdzał WLW w styczniu danego roku.

Domeną zrealizowanych kontroli w PIW były głównie zagadnienia tj.: ▪ Stopień realizacji monitoringów EEB, BB, TBC, BTV, choroby Aujeszkyego, CSF, FMD, SVD, wścieklizny, VHS, IHN na dzień kontroli; ▪ Rejestr podmiotów nadzorowanych: prawidłowość prowadzenia, terminowość aktualizacji; ▪ Postępowanie administracyjne w przypadku podejrzenia bądź wystąpienia chorób zwalczanych z urzędu lub objętych programami zwalczania; ▪ Plany gotowości – aktualizacja; ▪ Sprawozdawczość – terminowość, prawidłowość danych.

WIW w latach 2007 ÷ 2009 w ramach realizacji rocznych planów kontroli przeprowadził kontrolę działalności 19. PLW: łącznie 60 kontroli kompleksowych³² i 33 – sprawdzające³³). Według dokumentacji z tych kontroli w ich programach nie ujmowano kontroli zadań PLW związanych z realizacją krajowych programów.

W 2010 r. WIW przeprowadził planowane kontrole problemowe 19. PLW. W programach kontroli: ▪ 17. PLW nie ujęto kontroli zagadnień dotyczących realizacji krajowych programów, ▪ 3. PLW – w Świnoujściu, w Szczecinie i w Gryfinie – wśród zagadnień objętych kontrolą była *Realizacja zwalczania salmonelloz drobiu w ramach krajowych programów*.

Według protokołów kontroli PLW:

- w Świnoujściu: *...na terenie powiatu programem zwalczania objęto Gospodarstwo Rolno-Hodowlane, Ferma kur niosek M. G. w Świnoujściu. Realizację programu oparto na sporządzonym i zatwierdzonym harmonogramie pobierania próbek. Do dnia kontroli nie stwierdzono wyników dodatnich. /.../*³⁴.

³¹ odnoszących się do 59 próbek z wynikiem dodatnim spośród 139 badanych, wyszczególnionych tych sprawozdaniach z badań.

³² Po 20 w poszczególnych latach roku m

³³ Z tego: 17 w 2007 r., 10 w 2008 r. i 6 w 2009 r.

³⁴ Ponadto m.in.: *Rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną prowadzono w wersji elektronicznej. Jego aktualizacji dokonywano każdego miesiąca, w wyznaczonym terminie, a następnie przekazywano do WIW. Na dzień kontroli wszystkie wpisy były poprawnie zaktualizowane. Zmiany w rejestrze udokumentowano stosownymi*

11

• w Szczecinie:*Realizacja programu opiera się na sporządzonych harmonogramach pobierania próbek, które obligują zarówno właścicieli jak PLW do terminowego wykonywania badań. PLW: badania urzędowe wykonywał zgodnie z harmonogramem; był powiadamiany o kolejnych wstawieniach stad /.../*³⁵.

• w Gryfinie:*Realizacja programu opiera się na sporządzonych harmonogramach pobierania próbek, które obligują zarówno właścicieli jak PLW do terminowego wykonywania badań. PLW: badania urzędowe wykonywał zgodnie z harmonogramem; był powiadamiany o kolejnych wstawieniach stad /.../*³⁶.

WLW – wg wystąpień pokontrolnych, w każdym przypadku – ocenił pozytywnie działalność PLW w zakresie objętym kontrolą.

W 2011 r. WLW przeprowadził 20 kontroli działalności PLW, z tego:

♦ 19 planowanych, problemowych z tego: ▪ w 18. programach tych kontroli nie ujęto zagadnień dotyczących realizacji krajowych programów, ▪ w programie kontroli działalności PLW w Szczecinku wśród zagadnień do kontroli przewidziano *Realizację zwalczania salmonelloz drobiu w ramach krajowych programów*. Zagadnienie to – wg protokołu kontroli – przedstawiono następująco *...kontroli poddano teczke gospodarstwa Kurnik „Arkadia” w Białym Borze. Z uwagi na dodatni wynik badania właścicielskiego S. Gallinarium PLW zweryfikował go badaniem urzędowym*³⁷. *Podczas kontroli gospodarstwa stwierdzono fakt stosowania antybiotyków niedozwolonych u kur niosek towarowych. Z uwagi na serotyp nieobjęty programem zwalczania nie zastosowano przepisów prawnych związanych z likwidacją stada. Wdrożono procedurę zakazującą wprowadzania do obrotu jaj z tego stada.*”

W wyniku tych kontroli WLW działalność: 15. PLW ocenił pozytywnie, 4 – pozytywnie z uchybieniami, w tym PLW w Szczecinie z zaleceniami³⁸, które zostały zrealizowane. Oceny te były uzasadnione w świetle dokonanych ustaleń opisanych w protokołach kontroli.

decyzjami PLW /.../ Sprawozdania przekazywano do WIW z zachowaniem terminowości i poprawności wykazywanych danych.

³⁵ A ponadto m.in.: *...aktualizacja wpisów w rejestrze podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną następowała na podstawie stosownych decyzji PLW. Do WIW przesyłano aktualizację terminowo, każdego miesiąca /.../. Na dzień kontroli w rejestrze tym nie było nieaktualnych wpisów /.../. Sprawdzono wyrywkowo terminowość przysyłania sprawozdań miesięcznych – brak uwag /.../.*

³⁶ A ponadto m.in. nie wniesiono uwag: do sposobu prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną; terminowości i poprawności sporządzania (przesyłania) obowiązujących sprawozdań.

³⁷ Które potwierdziło fakt zakażenia w stadzie towarowym kur niosek nr 2 o liczebności 566 szt. w wieku 46 tygodni (sprawozdanie z badań nr B/00197/030211/P-MO/0182-0183 z 7.02.2011 r.)

W 2011 r w gospodarstwo (PL32151302) posiadało 3 stada kur o łącznej liczbie 2.350 szt.

³⁸ Dotyczącymi: > sprostowania – stosownym postanowieniem – błędu pisarskiego w decyzji PIWz.431-20/12/11 z 7.10.2011 r., > zmiany błędnej decyzji PIWz.431-20/14/11 z 10.11.2011 r. o uznaniu stada bydła zakażonego białaczką na urzędowo wolne od enzoptycznej białaczki.

♦ kontrolę doraźną³⁹ PLW w Gryfinie obejmującą *postępowanie administracyjne podczas wyznaczania ogniska salmonellozy drobiu i jego likwidacji w gospodarstwie P. M. w Gryfinie*⁴⁰.

W jej wyniku WLW działalność PLW, w zakresie objętym kontrolą ocenił *...jako pozytywną z uchybieniami z uwagi na braki formalne w wystawianych przez organ decyzjach. Polegały one na pominięciu obowiązku stosowania art. 10 kpa, mówiącego o konieczności pisemnego powiadomienia strony postępowania o jego zakończeniu i możliwości zapoznania się z dowodami zebranymi w sprawie, w wyznaczonym terminie. Tytuł wykonawczy oraz postanowienie powinny zawierać szczegółowe uzasadnienie zastosowanego środka prawnego wobec strony.*

Oceny – ww. – zawarte w wystąpieniach pokontrolnych WLW były uzasadnione w świetle dokonanych ustaleń opisanych w protokołach kontroli.

WLW w 2012 r. – do czasu kontroli tj. do 31 maja – nie podjął realizacji tegorocznego planu kontroli działalności PLW. [akta kontroli str. 27 ÷ 40]

WLW – w sprawie: sposobów określania zakresów przedmiotowych planowanych kontroli *problemowych (kompleksowych)*, w kontekście braku w programach kontroli działalności PLW zagadnień dotyczących salmonelloz u drobiu i krajowych programów; nie podjęcia dotychczas realizacji tegorocznego planu kontroli działalności PLW – wyjaśnił, że *celem kontroli PLW prowadzonych przez pracowników Działu Zakaźnego WIW Szczecin była kompleksowa ocena realizacji programów zwalczania i monitoringu chorób zakaźnych i zadań z tym związanych. W latach poprzednich głównymi zadaniami IW było uzyskanie statusu urzędowo wolnego od gruźlicy bydła i brucelozy, stąd monitoring tych chorób był podstawowym tematem kontroli. Z uwagi na fakt ścisłego powiązania z w/w akcjami lekarzy weterynarii prywatnej praktyki, będących w ramach programów lekarzami wyznaczonymi tematyka kontroli również obejmowała ich działalność w tym zakresie. Wprowadzenie w 2008 r. programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń, wymusiło rozszerzenie programów kontroli o zagadnienia z tym związane (głównie nadzór nad zwalczaniem ognisk i sprawozdawczość). Sprawa była traktowana priorytetowo z uwagi na znaczne zaangażowanie środków finansowych. W związku z powyższym w latach 2007 – 2009 do programów kontroli PLW nie wprowadzaliśmy zagadnienia dotyczącego salmonelloz. Za przyjęciem takiego rozwiązania przemawiał: bezproblemowy sposób wprowadzenia w życie – w 2007 r. dla stad reprodukcyjnych, a w 2008 r. dla niosek towarowych – krajowego*

³⁹ Na zlecenie GLW w związku z pismem NIK z 21.02.2011 r. (sygn., KSR-051-11/2011), w sprawie przeprowadzenia kontroli na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK.

Akta tej kontroli WLW przesłał do GIW 18.05.2011 r. [pismo WIW. Z.1611.1.2011 z 17.05.2011 r.]

⁴⁰ ferma drobiu o profilu produkcji jaj wylęgowych, o numerze identyfikacyjnym PL32066420

programu zwalczania salmonelli w stadach kur na szczeblu PLW przy ścisłej ich współpracy z hodowcami drobiu.

W wyniku systematycznie prowadzonych analiz sytuacji epizootycznej na terenie naszego działania w odniesieniu do chorób zakaźnych, w tym salmonelloz z uwzględnieniem opóźnień w nowelizacji przepisów w sprawie realizacji krajowych programów, od roku 2010 zaczęliśmy włączać do tematyki kontroli PLW zagadnienia związane z ich realizacją i tak:

> ujęcie tego zagadnienia w kontroli PLW w Szczecinie związane było z faktem stwierdzenia wyników dodatnich zarówno w badaniach właścicielskich jak i urzędowych, serotypów objętych programem w dość dużym procencie, w stosunku do liczby stad w powiecie. Ocena sytuacji epizootycznej w powiecie oraz szybka likwidacja stad zakażonych pozwoliły na osiągnięcie zamierzonego celu tj. brak takich stad w ostatnich dwóch latach. Dodatkowym aspektem wytypowania tego powiatu do kontroli była rotacja pracowników zajmujących się nadzorem nad fermami drobiu z ramienia PLW, a co za tym wzrostem ryzyka niewłaściwego nadzoru sprawowanego przez tych pracowników,

> specyfika powiatu Świnoujście z niewielką liczbą stad bydła i owiec oraz brak stad świń, zobligowała kontrolujących do oceny nadzoru PLW nad fermą niosek. Dodatkowym aspektem była wypłata odszkodowania w latach poprzednich za likwidację stada na tej fermie,

> ujęcie w programie kontroli PLW w Szczecinku zagadnień związanych z nadzorem nad zwalczaniem salmonelloz drobiu podyktowane było faktem wystąpienia wyniku dodatniego serotypu nieobjętego programem i oceną działania PLW w tym zakresie, a w szczególności postępowania ze stadem i jajami w momencie braku możliwości likwidacji zakażonego drobiu i produktów od niego pochodzących.

Zatem z uwagi na: ciągły spadek liczby stad zakażonych i likwidowanych na terenie województwa – tj. właściwy kierunek zmian prowadzących do osiągnięcia celu określonego w krajowych programach; incydentalnym charakterze odwołań hodowców od decyzji PLW; poprawne określanie wysokości wypłacanych odszkodowań w sytuacjach określonych w krajowych programach nie było konieczności prowadzenia wzmożonego nadzoru wszystkich PLW.

Przyczyną niepodjęcia działań kontrolnych w pierwszych 5 miesiącach roku był m.in. fakt prowadzenia w tym czasie przez PLW wiosennej akcji badań w ramach monitoringu i zwalczania chorób zakaźnych, a także wzmożonej aktywności sprawozdawczej z całokształtu rocznej działalności poprzedniego okresu sprawozdawczego. Nie bez znaczenia pozostaje także praktyka znacznego opóźnienia w ogłaszaniu kolejnych edycji programów zwalczania chorób

PLW

[Signature]

zakaźnych, w tym salmonelloz w stadach kur. W związku z tym praktycznie – w ramach dobrej praktyki – planowane kontrole problemowe przeprowadzamy w II półroczu danego roku.

[akta kontroli str. 51, 52, 53]

3.2. WLW – w latach objętych kontrolą – otrzymał od hodowców 4 odwołania od decyzji PLW⁴¹ związanych z realizacją programu, z tego:

- 2 decyzje PLW w Gryfinie uchylił w całości i przekazał je do ponownego rozpatrzenia:
 - > decyzja z 16.09.2010 r. o uznaniu fermy drobiu o numerze identyfikacyjnym PL32066420 – stado o liczebności 6.924 szt. za zakażone pałeczkami Salmonella Typhimurium. Za przyczynę uchylecia WLW uznał: *niedopełnienie obowiązku wynikającego z art. 10 § 1 kpa nakazującego:*
 - *zawiadomić stronę o zakończeniu postępowania administracyjnego i zamiarze wydania decyzji,*
 - *przed wydaniem decyzji poinformować stronę o możliwości wypowiedzenia się co zebranych w trakcie postępowania dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.*
 - > decyzja z 16.12.2010 r. nakazująca właścicielowi ww. stada drobiu zniszczenie jaj wylęgowych (10.170 szt.) oraz piskląt z nich wylęgniętych. WLW w uzasadnieniu stwierdził m.in., że:
 - w trakcie postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem zaskarżonej decyzji PLW nie dopełnił podstawowych obowiązków określonych w art. 61 § 4 oraz art. 10 § 1 kpa⁴²
 - zaskarżona decyzja powinna dotyczyć tylko jaj⁴³.
- 2 zaskarżone decyzje PLW utrzymał w mocy tj.:
 - decyzję PLW w Gryfinie z 2.11.2010 r.⁴⁴ o uznaniu ww. fermy drobiu jako ognisko choroby zakaźnej – Salmonellozy drobiu (decyzja WLW z 14.12.2010 r.),
 - decyzję PLW w Pyrzycach⁴⁵ z 12.11.2007 r. o uznaniu fermy drobiu PL 32126402 – stado kur niosek o liczebności 9.600 szt.) – za stado zakażone Salmonellą Typhimurium (decyzja WLW z 10.12.2007 r.).

Właściciele ww. stad kur zaskarżyli ww. decyzje WLW do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. WSA w obu przypadkach orzekł o oddaleniu skarg wskazując w uzasadnieniu, że nie dopatrył się podstaw do uchylecia zaskarżonych decyzji.

[akta kontroli str. 40 ÷ 42]

⁴¹ w tym 3 od właściciela fermy drobiu PL32066420 o obsadzie 6.924 szt., nastawionej na produkcję jaj wylęgowych, w której odnotowano – w III kwartale 2010 r. – wystąpienie zakażenia pałeczkami Salmonella Typhimurium.

⁴² Nakazujących: zawiadomić stronę o wszczęciu postępowania z urzędu; zawiadomić stronę o zakończeniu postępowania administracyjnego i zamiarze wydania decyzji; poinformować stronę o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych w trakcie przeprowadzonego postępowania dowodów i materiałów

⁴³ Na fermie nie było wylęgarni.

⁴⁴ Wydanej w następstwie uchylecia przez WLW zaskarżonej decyzji PLW z 16.09.2010 r.

⁴⁵ W związku ze stwierdzeniem obecności pałeczek Salmonella Typhimurium (sprawozdanie ZHW w Szczecinie z następstwa uchylecia przez WLW – na skutek odwołania strony – decyzji PLW z 16.09.2010 r. (pismo PIW-Z-431d/20/02/211/2010)

PN

15

H

WLW w sprawie działań eliminujących powielanie błędów proceduralnych przez PLW, w kontekście faktu uchylecia ww. 2 decyzji PLW w Gryfinie wyjaśnił: *PLW w Gryfinie z uwagi na fakt uchylecia przez organ II Instancji dwóch decyzji z uwagi na braki formalne, został wezwany do WIW i przeszkolony w zakresie niezbędnym do przeprowadzania wszczynanych postępowań administracyjnych zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów kpa. Problematyka ta (procedura wydawania decyzji administracyjnych oraz tryb ich rozpatrywania) – jako bardzo istotna w działalności IW, w kontekście możliwości odwołań od jej decyzji do WSA – jest często przedmiotem szkoleń organizowanych dla PLW.*

[akta kontroli str. 51 i 54]

WLW o prowadzeniu nadzoru nad decyzjami o przyznaniu odszkodowań w ramach realizacji krajowych programów i wykorzystaniu ewentualnych przypadków skierowania powództw do sądów z tytułu decyzji w sprawie odszkodowań, do usprawnienia wykonywania zadań PLW wyjaśnił, że ...*stosownie do przepisów art. 49 uoocz o przyznaniu odszkodowania rozstrzyga PLW w drodze decyzji administracyjnej, która jest ostateczna – strona niezadowolona z jego wysokości może wnieść powództwo do sądu rejonowego. W latach 2007 ÷ 2012 (5 miesięcy) odnotowano tylko jeden przypadek wyrażenia niezadowolenia z kwoty odszkodowania przyznanego w trybie ww. art. 49 uoocz. Sąd pozew oddalił, uznając postępowanie administracyjne za prawidłowe. Nadzór WLW nad wysokością odszkodowań – po uwzględnieniu procedury jej ustalenia – ogranicza się do ewentualnej kontroli PLW, w ramach przeprowadzanych planowanych kontroli problemowych oraz poprzez wgląd w decyzje przesyłane do GIW za pośrednictwem WIW. W tej sytuacji nie było przesłanek uzasadniających konieczność podejmowania działań na rzecz usprawnienia wykonywania zadań przez PLW. Nie mniej tematyka odszkodowań, wydawania decyzji oraz odwołań od decyzji jest stałym elementem narad z PLW organizowanych na szczeblu WIW.*

[akta kontroli str. 3, 51, 53]

3.3. WLW posiadał wiedzę o liczbie:

- stad drobiu – objętych krajowymi programami zwalczania salmonelloz – generowaną z półrocznych i rocznych sprawozdań PLW z realizacji krajowych programów – tutaj zwalczania salmonelloz w stadach kur;
- podmiotów (hodowców drobiu) – aktualizowaną z miesiąca na miesiąc – wynikającą z rejestrów podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 11 ust. 1 i 2 uoocz przekazywanych do GIW w trybie art. 11 ust 3 tej ustawy.

AW

15 16

Z porównania danych o liczbie podmiotów prowadzących hodowlę drobiu – objęte programami krajowymi – pozostających w zbiorach elektronicznych WIW z danymi stanowiącymi przedmiot informacji Izby Skarbowej w Szczecinie⁴⁶ – uzyskanej w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK – wynika, że:

- a) w okresie objętym kontrolą IS posiadała w swojej ewidencji łącznie 199 podmiotów deklarujących hodowlę kur, w tym 166 objętą krajowym programem,
- b) w elektronicznej bazie danych WIW nie było danych 8 podmiotów – nr pozycji na wykazie IS: A4, A11, A14, A20, B42, E32, E33 i E34 – tj. 4,8% z liczby deklarujących prowadzenie hodowli kur objętej krajowym programem.

[akta kontroli str. 2 i 45]

WLW wyjaśnił: *...w związku z brakiem w rejestrach IW podmiotów nadzorowanych, w tym objętych krajowym programem zwalczania salmonelloz w stadach kur, niektórych hodowców wykazanych w ewidencji Izby Skarbowej w Szczecinie, w dniu 20.06.2012 r. PLW zostali zobowiązani do:*

> podjęcia działań – możliwie jak najszybciej – celem dokonania ewentualnej identyfikacji tych podmiotów w terenie,

> poinformowania WIW o wynikach tych działań. [akta kontroli str. 48, 49]

W wyniku realizacji powyższej dyspozycji, wg stanu na 28.06.2012 r.:

- jedna sprawa (A4) z terenu powiatu goleniowskiego pozostawała w trakcie załatwiania,
- 2. podmiotów – A11 i B42 z terenu powiatów Kołobrzeg i Stargard Szczeciński nie zlokalizowano: pod wskazanymi przez IS adresami nie było deklarowanej produkcji i hodowców ją deklarujących,
- 5 podmiotów (A14 – objęty programem⁴⁷, A20⁴⁸, E32, E33 i E34 – spoza programu⁴⁹) zlokalizowano i zobowiązano do złożenia do PLW wniosków o wpis do ewidencji IW.

[akta kontroli str. 45]

3.4. WLW wobec braku udokumentowanych danych o realizacji obowiązku określonego w art. 14 ust. 1 pkt 3 uoiw wyjaśnił: *... stosownie do tych postanowień analiza i ocena sytuacji epizootycznej prowadzona jest na bieżąco na podstawie monitorowania uzyskiwanych wyników badań laboratoryjnych oraz comiesięcznej sprawozdawczości PLW obejmującej nie*

⁴⁶ Oznaczonej „tajemnica skarbowa” (pismo PD-1.27.-07702-4/12 Dyrektora IS z 28.05.2012 r.) pozostającej w zbiorze NIK pn. *akta w sprawie kontroli WIW- P/12/113*).

⁴⁷ z powiatu stargardzkiego

⁴⁸ powiat Szczecin

⁴⁹ z terenu powiatu waleckiego

tylko choroby zwalczane z urzędu, ale też i choroby rejestrowane i monitorowane. Szczegółowa analiza informacji zagregowanych w tej sprawozdawczości i podsumowanie prowadzona była (i jest) w odstępach kwartalnych, półrocznych i rocznych. Wyniki analiz, wnioski i ewentualne zalecenia przekazywane są PLW w trakcie narad⁵⁰ wraz z przedstawieniem ich w formie tabelarycznej. W latach objętych kontrolą nie stwierdzono odstępstw od realizacji programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym krajowego programu zwalczania salmonelloz w stadach kur. Przy tym należy podkreślić, że nawet w czasie braku ich obowiązywania – corocznie okres pierwszych 3 ÷ 5 miesięcy – zdecydowana większość hodowców prowadziła próbkobrania. Także laboratoria urzędowe prowadziły diagnostykę cały czas, na bieżąco – bezzwłocznie informując organy IW o wszelkich, wynikach dodatnich. Sukcesywny spadek liczby stad zakażonych serotypami Salmonella, a co za tym idzie i likwidowanych nie wymuszał prowadzenia wzmożonego nadzoru nad tą jednostką chorobową.

[akta kontroli str. 3, 51 i 54]

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń, kontroler informuje WLW o przysługującym mu prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);

⁵⁰ I tak np.:

> w programie narady z PLW: - z 1.12.2011 r. znalazło się m.in. omówienia wyników kontroli PIW w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym salmonelloz drobiu; - z 14.12.2011 r. m.in. przewidziano omówienie *Zwalczania chorób zakaźnych zwierząt – podsumowanie realizacji zadań monitoringowych oraz wyników kontroli problemowych w 2011 r.*, - z 5.02.2010 r. m.in.: przewidziano omówienie aktualnych problemów ze zwalczaniem chorób zakaźnych, nadzór nad żywnością pochodzenia zwierzęcego – zadania na 2010 r., z 25.10.2010 r. sytuacja epizootyczna w województwie w zakresie AD, EEB oraz salmonelloz u drobiu, z 27.10.2009 r. m.in.: omawiano aktualne problemy ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt – programy zwalczania, finansowanie, planowanie zadań na najbliższy okres, z 19.02.2018 r. m.in.: omawiano aktualne problemy ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt – programy zwalczania, finansowanie, planowanie zadań na najbliższy okres, nadzór nad produkcją żywności, wnioski z narady w GIW nt. nadzoru oraz monitoringu pasz, z 18.12.2008 r. m.in.: podsumowano realizowane w roku bieżącym programy związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, monitoringiem oraz ich finansowaniem, z 20.12.2007 r. m.in. omówiono: aktualną sytuację wykonania zadań z zakresu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz wykorzystanie środków finansowych na ten cel, nadzór nad paszami (aktualne problemy), z 12.10.2007 r. m.in. omawiano: bezpieczeństwo i higiena żywności ze szczególnym uwzględnieniem problemu włosienicy, zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt – wykonanie zadań, wykorzystanie środków finansowych i zadania do zrealizowania w II i III dekadzie IV kwartału 2007 r.

> wg protokołu z narady pracowników WIW i PWL: • z 28.01.2011 r. m.in.: - omówiono aktualną sytuację epizootyczną w zakresie monitoringu IBR-IPV i gorączki Q, - poinformowano PLW o braku rozporządzeń o kontynuacji krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonelli w stadach kur; • z 2.03.2011 r. m.in.: omówiono zasady pobierania próbek w kierunku salmonelli w stadach brojlerów (rozporządzenie WE 646/2007),

72

- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 tej ustawy); w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ww. ustawy - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli WIW pod pozycją 1/2012.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Szczecin 28.06.2012 r.

Szczecin, 2012.06.29

Zachodniopomorski
Wojewódzki Lekarz Weterynarii

/ Tomasz Głupiński /

Kontroler NIK

/ Tomasz Wołos /

W dniu 28.06.2012 r. jeden egzemplarz protokołu kontroli przekazano WLW.

[akta kontroli str. 55]